

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Naantalin kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden ja lukiokoulutuksen saavutettavuuden kannalta on tärkeää, että opiskelijoille turvataan oikeus oppimisen tukeen ja erityisopetukseen matalalla kynnyksellä, joustavasti ja oikea-aikaisesti. Lakiesityksen 28 a §:n mukaan opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää. On tärkeää, että erityisopetuksen aloittaminen ei viivästy oppimisvaikeuksien todentamisen vuoksi vaan erityisopetusta voidaan tarjota viivytyksettä, kun oppimisen tuen muodot eivät ole riittäviä opiskelijalle. Tiedon siirtyminen opiskelijan perusopetuksen erityisen tuen päätöksestä automaattisesti peruskoulusta lukioon on hyvä parannus nykytilanteeseen ja nopeuttaa oppimisen tuen tarpeiden kartoittamista. Tämä tiedonsiirto voitaneen toteuttaa KOSKI-palvelun kautta tietoturvallisesti. Huomionarvoista on, että perusopetuksessa oppimisen tuen säädöksiin on ehdotettu merkittäviä muutoksia. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on pitkään rakennettu tuen prosessia ja nyt sitä ollaan keventämässä, jotta normien purkaminen mahdollistuu. Oppimisen tuen kaaren tulee olla yhdenmukainen varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja lukioon. Hallinnollisten prosessien tulee olla valtakunnallisesti yhtenäiset, jolloin vähennettäisiin hallinnollista työtä ja käytännön toteutuksesta tulee mahdollisimman yksinkertainen. Olisi tarkoituksenmukaista kehittää lukion lainsäädäntöä yhdessä perusopetuksen vastaavan lainsäädännön muutosten kanssa, jotta lukion toimintatavat muodostaisivat sujuvan jatkumon perusopetuksen oppimisen tuelle ja erityisopetukselle. Viivytystä lukiolaisen oikeudessa erityisopetukseen voi aiheutua siitä, että oikeudesta erityisopetukseen tehtäisiin aina lakiehdotuksen 28 b §:ssä mainittu viranhaltijapäätös. On tärkeää määritellä, miten erityisopetusta haetaan, millä perusteilla oikeudesta erityisopetukseen päätetään ja mitä päätös erityisopetuksen saamisesta sisältää ja tähän tarvittavat lomakkeet ja hakuprosessi tulee olla valtakunnallisesti yhteneväisiä. Opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen tuen tarpeiden tunnistamiseksi ja tukitoimien toteuttamiseksi on erittäin tärkeää ja myös tähän on

tukiopetuksen ja erityisopetuksen lisäksi kohdennettava resursseja. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen lakiluonnosteksteissä on tarvetta täsmennyksille siitä, mitä erityisopettajan erityisopetus sisältää ja miten se eroaa erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta. Erityisopettajat ovat oppimisen tuen ammattilaisia eikä voida olettaa, että heillä olisi kaikkien lukion oppiaineiden opettamisen edellytyksiä ylioppilastutkinnon edellyttämällä tavalla.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmää tulee kehittää siten, että opiskelijat pystyvät suorittamaan lukio-opintonsa lähilukiassa ja kuntien on mahdollista ylläpitää oman kunnan lukiota. Rahoitusperusteiden kehittämisessä on tärkeää, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain lukiokoulutuksen pysyvistä rahoitusleikkauksista luovutaan. Rahoituksen kehittämisessä tulisi kiinnittää huomiota muihinkin kriteereihin kuin opiskelijamäärään. Rahoituksen uudistamisen tulisi tukea kuntien välistä yhteistyötä silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja rahoituksen uudistamisen tulisi olla pitkäjänteistä ja kestävää kehittämistä, joka ulottuu useampien hallituskausien yli.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Ehdotuksen mukainen esitys on kannatettava.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Ehdotus lisätä ylioppilastutkinnossa suoritettaviin kokeisiin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin koe mahdollistaa opiskelijoille osaamisen osoittamisen taito- ja taideaineissa ja on kannatettava. Kokeisiin liittyisi ennen kyseistä ylioppilaskoetta suoritettavat valmistavat näytöt, joiden kehittämisessä tulee huomioida näiden aineiden prosessimainen työskentelytapa. Nykyisen lukiodiplomin suorittamisen lakkaaminen kuvataiteessa, liikunnassa ja musiikissa on merkittävä muutos lukiokoulutuksessa. On vaikeaa ennakoida, mitä vaikutuksia tällä olisi kyseisten aineiden valinnaisten opintojen opiskelijamääriin. Kahdesti vuodessa toteutettava tutkintopäivä näissä uusissa aineissa sekä niiden valmistavat näytöt lisäävät tutkinnon toimeenpanoon tarvittavaa resurssia niin kokeiden valvontoihin kuin arviointiin liittyen. Uudistuksen vaikutukset ylioppilastutkinnon kokonaisuuteen tai muihin tutkintoaineisiin tai arvio muutoksen vaikutuksesta taito- ja taideaineiden opintoihin tai lukio-opintoihin kokonaisuutena jäävät käsittelemättä esityksessä.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

Mäenpää Eija

Naantalin kaupunki - Naantalin lukio, rehtori Eija Mäenpää